

Χαραμ
30/5/1980

AS 1.15

ΓΡΑΜΜΑΤΑ Κ ΤΕΧΝΕΣ

Στή Γιορτή τῶν Βουλγάρικων Γραμμάτων

ΜΙΑ ΑΠΟΒΑΣΗ... ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

Τὸ Καρτζιαλί εἶναι μιὰ κωμόπολη στὴν πιὸ ἀπομακρυσμένη περιοχή τῆς Βουλγαρίας, ψηλά στὴ Ροδόπη, κάπου κοντὰ στὰ σύνορα μὲ τὴν Ἑλλάδα. Γι' αὐτὸ ἔγινε κι' ὁ στόχος τῆς πιὸ πρωτότυπης... ἀπόβασης, ὅπως μᾶς πληροφοροῦν ἡ λογοτεχνικὴ ἔφημερίδα τῆς Βουλγαρίας, καὶ ὄργανο τῆς "Ἐνώσης Βουλγάρων Συγγραφέων, «Λιτερατούρεν Φρόντ», Μιάς εἰρηνικῆς ἀπόβασης πού εἶχε σάν σκοπὸ νὰ φέρει σ' ἐπαφὴ ἀπὸ πρῶτο χερὶ τὸς συγγραφεῖς μὲ τὸ λαό.

Ἡ ὑπόθεση ἄρχισε ἔτσι: Μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἑκαταετίας «πιὸ κοντὰ στὸ λαὸ πιὸ μέσα στὴ ζωὴ», ἡ Ἐνῶση Συγγραφέων Βουλγαρίας, ἀπόφασξε ν' ἀρχίσει μιὰ σειρά ἐπισκέψεις στὰ πιὸ ἀπομονωμένα μέρη τῆς χώρας, νὰ μελετήσει τὰ προβλήματα καὶ τὶς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων, νὰ κουνεντιάσει μαζί τους καὶ νὰ ἀποκαταστήσει μιὰ ζεστὴ ἀνθρώπινη ἐπαφὴ. Ζήτησε λοιπὸν ἡ Ἐνῶση Συγγραφέων ἕνα ἐλικόπτερο ἀπὸ τὴν κυβέρνηση. Τὸ ἐλικόπτερο ἐπανδρώθηκε μὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ πιὸ δυναμικὰ στελεχῆ τῆς Ἐνώσης Συγγραφέων, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς καὶ διάσημο ποιητὴ Λιουμπομίρ Λέβτσεβ, τὸν ἀντιπρόεδρο, μεγάλο συγγραφέα Κάμεν Κάλτσεβ, τοὺς γραμματέις Ἐθὴμ Ἐφτήμωφ καὶ Λετσεζάρ Ἐλέγκωφ καὶ μερικὸς ἀκόμη ἀπὸ τοὺς πιὸ γνωστὸς συγγραφεῖς τῆς χώρας.

Τὸ ἐλικόπτερο ἔκανε ἀπροειδοποίητα τὴν ἀπόβαση τὸν στήν πλατεία τῆς πόλεως. "Ὅπως ἔπρεπε φυσικῶς, τὸ ἀναπάντεχο θέαμα τράβηξε τὴν προσοχὴ ὅλου τοῦ κόσμου, πού ἔτρεψε νὰ δεῖ τί συμβαίνει. Καὶ ἔτσι οἱ συγγραφεῖς ἔκαναν τὴ δουλιὰ τους, μίλησαν μὲ τὸ λαό, (σὲ ἄλλες στήλες τῆς ἔφημερίδας δημοσιεύονται οἱ συνεντεύξεις καὶ οἱ συνομιλίες) κι' ἔδωσαν τὰ συμπεράσματά τους. Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς πρώτης ἀπόβασης, ἔχει πείσει τὴν Ἐνῶση Βουλγάρων Συγγραφέων νὰ συνεχίσει τὶς ἑκαταετίες λογοτεχνίας καὶ σ' ἄλλες περιοχές.

Αὐτὲς τὶς μέρες γιορτάζεται στὴ Βουλγαρία καὶ ὅπου ὑπάρχουν φίλοι τῆς χώρας αὐτῆς ἡ μέρα Γραμμάτων καὶ Κουλτορας τῆς Βουλγαρίας. Τὸ παραπάνω περιστατικὸ, εἶναι χαρακτηριστικὸ τοῦ πόσο προβληματίζονται οἱ ἀνθρώποι, τὸ κράτος, οἱ ὁργανώσεις, γιὰ τὴν ἀνύψωση τοῦ ἐκπαιδευτικὸ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Ἡ Βουλγαρία εἶναι μιὰ χώρα μικρὴ, μὲ σχετικὰ πρόσφατη ἱστορία καὶ πολιτιστικὴ παράδοση. Κι' ὅμως, ἡ χώρα αὐτὴ φυλάει ἀγρυπνα τὴν πολιτιστικὴ τῆς κληρονομιά, καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν ἐπεκτείνει, νὰ τὴν ἐμβαθύνει, νὰ τὴν ἐνισχύσει μὲ ὅποιους τρόπους μπορεῖ. Οἱ συγγραφεῖς, οἱ ζωγράφοι, οἱ ἡθοποιοί, οἱ μουσικοί, οἱ καλλιτέχνες γενικῶς, εἶναι ἡ πιὸ σεβαστὴ κατηγορία ἀνθρώπων. Μὲ κάθε τρόπο ἐνθαρρύνονται νὰ δημιουργήσουν. Τοὺς προσφέρονται ὅροι δουλιᾶς ἰδανικοί, καὶ τὰ ἔργα τους γίνονται κτῆμα τοῦ λαοῦ μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, μὲ μέριμνα πάντα τῶν ὑπευθύνων φορέων.

Θὰ ἀναφερθῶ καὶ πάλι σὲ ἕνα χαρακτηριστικὸ δείγμα τῆς ἐκτίμησης πού ἡ πολιτεία δειχνεῖ στους δημιουργούς. Μόλις ἕνας καλλιτέχνης ἢ συγγραφέας κλείσει τὰ πενήντα τοῦ χρόνιου, ὁ πρόεδρος τῆς ἀντίστοιχῆς ὁργάνωσης τοῦ στέλλει ἐπιστολὴ πού ἀναδημοσιεύεται καὶ στὸν τύπο. Στὴν ἐπιστολὴ αὐτὴ ἀναφέρεται λεπτομερῶς ἡ προσφορὰ τοῦ τιμημένου, ἡ ἀντίστοιχη ὁργάνωση τὸν ἔχαριστε, τὸν συγχαίρει καὶ ἀναλόγως τοῦ προσφέρει μιὰ τιμητικὴ διάκριση. Τὰ ἔργα τοῦ τιμημένου κυκλοφοροῦν σὲ τιμητικὲς ἐκδόσεις, γράφονται ἄρθρα καὶ κριτικὲς γι' αὐτόν, τοῦ παίρνουν συνεντεύξεις, τοῦ ὁργανώνουν διαλέξεις κλπ. Τὸ ἴδιο γίνεται στὰ ἑξήντα, στὰ ἑβδομήντα, κλπ. Κάποιος Ἄγγλος συγγραφέας, πού μιλοῦσε ὄχι χωρὶς κάποια δόση χηλίας γι' αὐτὴ τὴ στοργὴ τῶν Βουλγάρων πρὸς τοὺς δημιουργοὺς τοὺς εἶπε:

—Δὲν εἶναι τυχαῖο πού οἱ Βούλγαροι συγγραφεῖς ζοῦν ὀδύνητα, ἐνενήντα καὶ ἑκατὸ ἀκόμη

χρόνια. Τοὺς ἀρέσει νὰ τοὺς τιμοῦν κάθε τόσο.

Καὶ δὲν ἔχει ἄδικο. Οἱ δύο μεγάλες ποιήτριες τῆς Βουλγαρίας ἡ Ντόρα Γκάμπτε καὶ ἡ Ἐλισάβετα Μπαγκριάνα πλησιάζουν τώρα

Τῆς "Ἑλλης Παιονίδου

τὸν ἕνα αἰῶνα ζωῆς κι' εἶναι κι' οἱ δύο δραστήριες, γράφουν, ἐμφανίζονται κομψότερες στὶς διάφορες ἐκδηλώσεις καί... ἔχουν σκοπὸ νὰ πάρουν μερικὲς ἀκόμη τιμητικὲς ἐπιστολὲς γιὰ τὰ γενεθλιά τους.

Αὐτὰ γιὰ τὶς ὁργανώσεις. Καὶ τὸ κοινὸ ὅμως δὲν πᾶει πιὸ πίσω στὶς ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ γιὰ τοὺς πνευματικοὺς δημιουργοὺς. Ἄρκει ἕνας νὰ μπεῖ σ' ἕνα διβλιοπωλεῖο ὅπου ὑπάρχει φρεσκοτυπωμένο διβλίο γιὰ νὰ δεῖ τί γίνεται. Μέσα σὲ μιῇ

Παιδικὰ φεστιβάλ στὴ Λευκωσία

Ἡ Ἐπιτελοπιτὴ Προστασίας, Ἠθικῆς καὶ Ψυχολογίας Παιδιοῦ τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐτους Παιδοῦ, διοργανώνει τὸ ἐρχόμενο Σάββατο καὶ Κυριακὴ, στὴ Λευκωσία, διήμερο Φεστιβάλ, τὰ ὁποῖα ἀπαθλέπουν στὴν ψυχαγωγία τῶν παιδιῶν τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν προαστίων.

Τὰ Φεστιβάλ, πού θὰ περιλαμβάνουν προβολὴ παιδικῶν ταινιῶν, λούνα πάρκ, θέατρο σκιῶν, παιγνίδια, τραγούδια καὶ χοροὺς, θὰ γίνουν στὸ Δημοτικὸ Κήπο Λευκωσίας, κοντὰ στὴν πλατεία Ἐλευθερίας, καὶ στὸ Δημοτικὸ Κήπο Ἁγίου Κασσιανοῦ, στὴν Παλλουριώτισσα.

Τὰ Φεστιβάλ θὰ ἀρχίζουν στὶς 7 μ.μ. καὶ θὰ τελειώνουν στὶς 9 μ.μ.

Ἡ εἴσοδος γιὰ τὸ κοινὸ θὰ εἶναι ἐλεύθερη.

ἄρα ἔχει ἐξαντληθεῖ καὶ τὸ τελευταῖο ἀντίτυπο. Καὶ οἱ οὐρές γιὰ τὴν λογοτεχνικὴ ἔφημερίδα πού βγαίνει κάθε βδομάδα εἶναι κάτι τὸ φανταστικὸ. Νὰ ποῦμε ὅμως καὶ τὴν ἀλήθεια. Ἡ ἔφημερίδα αὐτὴ, πού εἶναι ὀλόκληρη ζωντανή, γραμμένη ἀπὸ τὶς κορυφαίες πέννες τῆς χώρας (ὄλοι ἀνεξίτητα περνοῦν μὲ τὴ σειρά τους μέσα ἀπὸ τὶς στήλες τῆς, ἀνεξάρτητα ἀπὸ ἐπαγγελματικὴ θέση), εἶναι ἕνα πλούσιο ντοκουμέντο τῆς λογοτεχνικῆς ζωῆς τῆς χώρας. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ δεκαπενθήμερα, μηνιατικὰ, δίμηνα περιοδικὰ. Κάτι ἀνάλογο γίνεται καὶ στὸ χώρο τοῦ θεάτρου, τοῦ κινηματογράφου, τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, πού ἔχουν ἐπίσης τὰ ἐντυπὰ τους.

Διαβάζοντας λοιπὸν γι' αὐτὴ τὴν... ἀπόβαση λογοτεχνίας σκέφτομαι πὺς εμεῖς δὲν χρειαζόμαστε ἐλικόπτερα γιὰ νὰ ἐπισκεφτοῦμε τὰ πιὸ ἀπομακρυσμένα μᾶς χωριά. Ἐτσι ποῦμε ἡ Κύπρος μιῇ, ἀρκεῖ ἕνας περίπατος μίαν ὥρα μὲ τ' αὐτοκίνητα. Τὰ προβλήματα εἶναι ἄλλα, ποικίλα καὶ βαθεῖα. Εἶναι κατὰ πόσον μᾶς πονεῖ σάν ποιητεῖα, σάν κράτος, σάν κοινωνία, ἡ κουλτορα τοῦ λαοῦ. Κατὰ πόσον εὐνοοῦμε τὶς ἀπόδοσεις εἰρήνης, τὶς ἀπόδοσεις ἐκπολιτισμοῦ ἢ μᾶς ἀρκεῖ ἡ ἐπιφανειακὴ καὶ ἐπικίνδυνη εὐμερία τῶν ὀλίγων καὶ τὸ κοινὴ τῆς πλειόρασης γιὰ τοὺς πολλοὺς. "Ὅσο γιὰ τὰ ἐλικόπτερα πού κυκλοφοροῦν στὸν ἐναερίο χώρο μᾶς εἶναι τῶν γειτονικῶν βρετανικῶν δάσεων πού παρακαλοῦθουν ἀγρυπνα τί γίνεται τριγύρω!

ΕΛΛΗ ΠΑΙΟΝΙΔΟΥ

30
κύ
στ
τό
ρο
λο
σι
φε
λα
τό
νει
τω
δι
λο
C
6.3
μπ
Α
νικ
Α.
βλ
Κ